

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Udar groma u radio sajt
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	26.06.2016. godine, kontrola letenja
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Dana 26.06.2016. u poslijepodnevним satima usled jakog nevremena, došlo je do nekoliko udara groma u blizini visinske lokacije radio sajta i objekta kontrole letenja sa izvjesnim poslasticama.</p> <p>Kao posledica nevremena došlo je do:</p> <ul style="list-style-type: none">-Potpunog ispada radio lokacije a samim tim i ATIS servisa.-Ispada Thunderstorm detektora.-Uništenja 2x40 paričnog telekomunikacionog kabla između objekta kontrole letenja i AFL stanice kojom se upravlja aerodromskom rasvjetom tako da se ne može njome upravljati iz tornja. Zajedno sa ovim je i uništenje jedne reglete u MDF (Main Distribution Frame).-Pregaranja jednog MOXA konvertera u tehničkoj sali čime je u prekidu automatska dostava podataka za temperaturu i vlagu iz meteo vrta.-Uništenja TMCS računara za kontrolu rada i upravljanje VCS-om. Sam VCS je ispravan i u funkciji.-Uništenja jedne LB kartice u VCSu (kartica za komunikaciju sa FF jedinicom). <p>Objavljen je NOTAM da je ATIS servis van funkcije i uspio se vratiti dio funkcije davača temperature i vlage – dostupan je podatak o temperaturi. Upravljanje aerodromskom rasvjetom se vrši izravno iz AFL stanice a na način da je aerodromski operater (tehničar) u AFL stanici i preko G/G radio veze mu se izdaju komande.”</p>

Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	
<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>Nakon sprovedene interne istrage utvrđeno je sledeće:</p> <p>-Izvršena je nabavka elektromontažerskog i telekomunikacijskog materijala uključila je 50 m telekomunikacionog kabla i reglete kojom su zamjenjene izgorjele.</p> <p>-Nabavljen je novi MOXA Nport 6250 protokol konverter.</p> <p>-Zaposlenici Odjela za zrakoplovnu tehniku postupili su u skladu s dokumentima: CNS.UPU.002 - Uputstvo za održavanje VCS-a 3020X, CNS.UPU.100 – Uputstvo za održavanje sistema SmartTools 4, CNS.UPU.121 – Uputstvo za održavanje Vaisala uređaja te su: a) Neispravnu LB karticu zamijenili rezervnom; b) Neispravnu NI 64 karticu zamijenili rezervnom; c) Neispravnu naponsku jedinicu zamijenili rezervnom.</p> <p>Trenutno (17.01.2017. godine) Komisija za javnu nabavku donijela je "Preporuku za izbor najpovoljnijeg ponuđača u postupku nabavke usluga održavanja sistema govornih komunikacija VCS, VCX, SmarTool i Divos recording sistema", prema kojoj predlaže Ugovornom organu da donese "Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača za javnu nabavku usluga održavanja sistema govornih komunikacija VCS, VCX, SmarTool i Divos recording sistema u pregovaračkom postupku bez objave obavještenja o nabavci.</p> <p>-Sve neispravne kartice poslate su na reparaciju uključujući i TMCS (Technical Monitoring and Control System).</p> <p>-TMCS je van funkcije i ne postoje rezervni dijelovi za njega.</p> <p>Trenutno, popravljeni TMCS se nalazi kod špeditera u Sarajevu te će se cijena njegovog popravka uključiti u konačnu cijenu kada dođe do zaključenja SLA.</p>
Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	<p>E4 u skladu s ESARR-om 2</p> <p>Ovaj događaj nije uticao na bezbjedno pružanje ATM usluga. Što se frekvencije tiče dešava se rijetko.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Potpisati SLA (Service Level Agreement).</p> <p>Kako ponovo ne bi došlo do nezaključivanja "Ugovora o nabavci usluge pregleda, ispitivanja i atestiranja uređaja i instalacija u objektima na svim lokacijama kontrole letenja", kao što je bio slučaj za 2016. godinu, preporučuje se da se u narednom razdoblju u potpunosti pridržava odredbe iz "Pravilnika o javnim nabavkama": "Osoba koja je podnijela zahtjev za nabavku je dužna najkasnije 6 mjeseci prije isteka Ugovora o istom obavjestiti direktora i zamjenike direktora te blagovremeno podnijeti zahtjev za nabavku".</p> <p>Razmotriti mogućnost izvanrednog pregleda, ispitivanja i atestiranja uređaja i instalacija objekta kontrole letenja.</p>
Prijedlog drugih mjera:	Nema
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,